

Nro 19.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Martiusnak 6-dik napján 1795.
esztendőben.*

B É T S.

Nem azért halgattam el, az el múlt kedden költ Kuriromban, néhai *Végheli* kapitány gyilkosainak, *Csemesz Imre*, és *Ordódy Károly* vőlt Gárda hadnagyoknak halálra lett sententziázta-
tásokat, mintha azt nem tudtam, és nem halot-
tam volna; hanem leg inkább azért, hogy azon szomorú történetnek szomorúbb hírével, sem a' Nemes Magyar Hazát, sem azon két szerentsét-
len ifjúnak szüléit, és rokonsait meg ne szomorítsam. De mivel már nem titok a' Magyar Pub-
licum előtt, éa is, a' ki nem idegen, hanem tu-
lajdon füleimmel hallottam a' végső sententziát,

T

's tulajdon szememmel láttam tegnap reggeli 7 és 8 óra közt, annak végbe vitetését, környülál-
 lásosan kívánom azokat Erd. Olvasóimmal köz-
 leni. A' múlt hetfőn, 7 és 8 óra közt háromszor
 jel adattatván trombita szó által, ezen senten-
 tziának ki hirdettetésére, 8 óra után le mentek a'
 birák és a' bűnösök a' Gárda Ház kapuja eleibe,
 a' hol egynéhány ezer ember hallattára rövide-
 den elő beszéltette a' Kir. testörző Nemes Sereg-
 nek Auditorja a' *facti speciest*, avagy a' történet-
 nek mivóltát, végtére hozzá ragasztotta a' hadi
 törvény által hozatott sententziát is, mellynek rö-
 vid értelme e' vala, hogy a' fent nevezett gyil-
 kosok Csötörtökön reggel, úgymint tegnap, a' vesz-
 tő piatzra ki vezetessenek, a' hadi törvény sze-
 rént mind nemességektől, mind hadi characterjeik-
 től az akasztó fa alatt meg fosztassanak, annak-
 utánna *Csemesz* szeme láttára *Ordódy*, 's utánna
 maga is *Csemesz*, mint ezen halhatatlan gyilkos-
 ságnak első ki gondolója, és vezetője, akasztassa-
 nak fel egymás mellé, a' melly tegnap reggeli
 7 és 8 óra közt bé is tellyesítetett. — A' Senten-
 tzia ki hirdetésének végződése után egy réfui fe-
 kete páltzátskát két felé törvén az Auditor, lá-
 baik eleibe vetette, 's így szóllott: *Gott sey eurer*
armen Seele gnädig und barmhertzig, az az: *Az*
Isten legyen kegyelmes és irgalmas, a' ti szegény
lelkeiteknek. Ezen végső ítélet tételt, nem egy
 forma phlegmával halgatták a' bűnösök — *Cse-*
mesz egész testében rezketett, és keservessen sírt,
Ordódy pedig tsendessen meg halgatta, és maga
 meg hajtásával meg is köszönte a' biráknak ité-
 let tételeket. Előbbi fog házaikban mind kettő
 kereszt vasba fel vezetettvén, az elsőbb szüntelen
 sírt, az utólsóbb pedig, nagyobb jótéteménynek
 tartván maga eránt az halált, mint az életet, bé-
 kességes türéssel várta utólsó óráját. Sőt midőn
 hozzá botsáttatott esmérői tudakozták volna töl-
 le, szeretné e', ha pardont nyerné, így szóllott:
 „Éppen nem, *úgymond*, ha pardont nyernék, vagy
 hóltig való rabságra küldettetnék, vagy egynéhány
 éltendő múltván szabadon botsáttatnék. A' hólt-

tig való rabság, holtig tartó halál; ha pedig szabadon bocsátatnék, hová mennék? Szüleimhez, atyámfiaimhoz nem, mivel ezek örökre megvetettek engemet, másokhoz sem, mivel mellyik betsületes ember kívánna egy akasztófától meg szabadúttal társalkodni. Tehát e' világnak egy olly részébe kellene ki bújdosnom, holott sem személyem esméretes, sem gonosz tselekedetem tudva nem volna, de akár hova mennék is, mindennütt velem volna a' vádoló bíró, a' ki szüntelen gyötrene, 's szüntelen ezt hányná szemeimre, hogy az ártatlan embert meg öltem. Jobb lesz tehát nekem egynéhány szempillantásig, mint sok elzútondóig tartó halált szenvednem. Nem kell pardon, kész vagyok meg halni.

A' rendelt napon és órán, úgymint tegnap reggeli hat óra után, a' fent említett bűnösök kiindítatván gyalog, a' Kir. testőrző Nemes Magyar Seregnek házából, lassan lassan mentek a' vesztő helyre, a' József városa és a' vár közt lévő mezőségre, mintegy ezer lépésre a' Gárda háztól. Az úton kétféle rogyott a' földre *Csemesz* a' félelem és badjadtság miatt, *Ordódy* pedig bátran ment, mind kettő mellett, egy egy pap lévén, úgymint *Csemesz* mellett a' N. Gárda kaplánya, *Ordódy* mellett pedig egy magyar kapuzinus szerzetes. A' birói sententzia szerént, mind a' kettő meg fosztatott nemességétől, és tiszti rangjától, azután elsőben *Ordódy* vitettetett fel az akasztó fára, de ekkor is bátran viselte magát, és midőn már a' lajtorja tetején a' hóhér mellett lett volna is, körül nézte a' néző sokaságot és katonaságot, 's bátran meg holt. — Egy fertály óra múlván azután *Csemesz* nuzatta ott fel, a' ki küönös keresztyényi buzgóságot mutatott, és midőn már a' lajtorja tetején lett volna, u' ollyára is így szólott: *Uram Jesus! ne haggy el engemet életemneknek utolsó szempillantásiban*, azzal nyakára kötetvén a' kötél, fel akasztatott, 's nyaka oldalára töretvén, öt szempillantás alatt meg holt.

Minthogy nem prédikátziót, hanem újságot irtam, azért nem is akarok moralisálni, hanem ez egyet ragasztom ezen szomorú történetnek históriájához:

Ember jól meg-gondold tetteidnek kezdetét,
Folyását, közepét, és a' végezetét.
Mellyet hogyha mivelsz, semmi veszély nem ér,
A' míg ereidben fel 's alá foly a' vér.

Háborús és békességes Környülállások.

Röviden arról tudósítja *Gr. Clerfayt* Mühlheimből, a' múlt *Febr.* 19 ikén, a' Fels. udvari Tanácsot, hogy mivel mind *Zwoll*, mind *Grönin-ga* mellett nagyon meg szaporodott az ellenségnek száma, szükségesnek itilte ő is a' *Cosfeldnél* álló Cs. K. seregeket öregbiteni, 's úgy intézni maga dolgait, hogy, ha talán az *Yssel* vizétől ki mozdúlna, és a' Westfaliai kerületben bellyebb akarna nyomulni a' Frantziáság, bal szárnyok ellen mehessen, és *Gr. Walwoden* Hannoveránus lovas Generál is jobban, és bátrabban öszve vonhassa a' kórmánya alatt lévő egyesült Anglus, Hannoveránus és Hafsizus truppokat. — Azt is bizonyosnak lenni írja *Gr. Clerfayt*, hogy a' Hollandiai Státusokban sohol leg kevesebb ellentállást sem szenvedtek a' Frantziák a' Belgáktól, sőt, hogy önnön magok a' *Hágai* Karok és Rendek parantsoltak, a' *Berg Op Zoomi*, *Brédai* és több Hollandiai erősségeknél, hogy nyissanak kapukat a' győzödelmes Fr. seregeknek — Utólyára azt is jelenti az említett Austriai hadi vezér, hogy a' Rénus felső vidékén, nevezetessen a' Moguntzia környéken cantonirozott Prusfziai ármádiának egy része, *Gr. Kalkreuth* Generál-Leutinant vezérlése alatt, *Febr.* 17 ikén indult a' Rénusnak alsó vidéke felé, nevezetessen a' Westfaliai kerületben fekvő Prusfziai tartományoknak védelmezésére.

Ezekből, és nem többől áll a' *Gr. Clerfayt*-nek hivatalbéli tudósítása. Lássuk mit beszélnek

a' külső tartománybéli levelek. *Weselből* írják, hogy már *Febr. 7* ikén egynehány 100 Frantzia, két ágyúval *Emmerichbe* is bé ment, hanem nem mulatott ottan sok ideig, mindenért, a' mit vett, assignatákkal fizetett — Valamint másutt, a' hol sok hadi nép vagyon minden névvel nevezendő eleségnek az árra szaporodik, úgy a' Westfáliai kerületben is, holott annyi a' hadi nép, hogy alig lehet miatta a' városokban és a' falukban megfordulni.

Fellyebb már említettük, hogy *Möllendorff* Feldmarsál parantsolatot vett a' királyától a' vezérlése alatt lévő Pruszsziai armádiával, a' Westfáliai kerületbe való marsirozásra, és ott az egyesült Anglus és Hannoveránus seregekkel együtt a' Frantziák ellen való hadakozásra. Ezt a' királyi parantsolatot, *Feb. 18* ikán kezdette telylyesíteni. — *Frankfortból* iratik, hogy 4 hét alatt 40 ezer Anglusok és Hannoveránusok, 50 ezer Pruszszusok, 18 ezer Halzszusok, és 18 ezer Saxok fognak Westfaliába öszve gyűlleni. Az Anglusok és Hannoveránusok az Halzszusoknak egy részével az armádiának jobb szárnyán; a' Pruszszusok, Saxok és a' Halzszusoknak más része a' derekán, és a' bal szárnyán fognak lenni.

Lingenből iratik, hogy *Almeló* és *Vriden* *Ober-Ysseli* városok közt, *Feb. 7* ikén üstökbe kaptak az Angliai és Fr. armádiáknak elől vigyázó seregi, és hogy vesztettének legyen az Anglusok; azt mutatták a' környül állások is, mivel mingyárt akkor, nagy mozdulás tapasztaltatott az Anglus seregek közt, külömbkülömb póstók állitattak, és egynehány ágyúk szegezettek ki az *Almelóba* vivő utakon, olly véggel, hogyha előbre nyomulánd az ellenség, jelentő lövések tétessenek. — Úgy is történt a' dolog, mivel *Feb. 9* ikén nem tsak az Angliai lovasság, hanem a' gyalogság is ki költözött az *Ober-Ysseli* tartományból. Már most nem tsak az *Yssel* mellett, hanem egészlen a' tengerig ki terjesztettek a' Fr.

seregek, és már most, azon részen sints communicationója az Anglusoknak.

A' *Jourdan* Generális vezérlése alatt lévő *Sambrei* és *Maasi* egyesült armádiák ki indultak a' többi fekvéseikből, és a' fő kvártély is *Mastrichtból Kréfeldbe* tétetett által. Minden *Rénus* vize mellett cantonirozó Fr. hadi seregek megsaporitattak; de mi okon? *altum est silentium*. Némellyek úgy gondolkodnak, hogy tartanak a' szövetséges hatalmasságok hadi népének reájok való ütésétől; Mások ismét úgy, hogy a' *Rénuson* által menni, 's *Mogunzt* át hátó! keríteni igyekezzenek. Ezt ha végbe vihetnék, úgy olthat könnyen öszve kaptsolhatnák a' *Sambrei*, *Maasi* és *Rénusi* Fr. armádiákat, 's ekkor olthatok lennének a' *Rénuson* túl fekvő *Németh* tartományoknak urai. A' *Luxemburgot* blokirozó Fr. seregek fő kormányozója ismét fel kérette *Bender* Feldmarsalltól azon erősséget, hogy az által mind a' vár oltás, mind a' lakosok javaiknak semmivé étele elkerültessen. Erre ugyan egész emberséggel de egyfzer'smind Vezért illető bátorsággal azt válaszolta a' vén *Bender*, hogy ő kézzebb lézzen a' vár kövei közt el temeteni, mint sem azt fel adni.

Noha pedig mind a' vizen, mind a' szárazon kemény hadi készületek tétetnek: még is mindazáltal mind *Helvétziában* mind a' *Német Birodalomban* erős szó vagyon a' pusztító háborúnak egy tsendes békességgel való fel tseréltetéséről. Nevezetessen *Berlinben* minden nyelven a' békeségnek kedves hangja peng, kiváltképen a' mióta a' *Király Henrik* királyi hertzeget magához hivatta, 's vele, és főbb ministereivel együtt hoszas confetentziát tartott volna. Legelsőnek lenni mondatik ez a' nagy *Héros*, kinek tanátsával, önnön maga néhai *II. ik Fridrik* király is minden nagy következésű dolgokban, és szoros környül állások közt élni szokott, a' ki a' *Frantziákkal* szeretendő békességre voksolt, és sarkalatos okokkal megmutatta azt, hogyha, valaha most bizony igen

nagy szüksége legyen mind *Európának* közönségesen, mind különösen a' N. Birodalomnak a' békeségre A' *Londoni* udvar is olly hatalommal küldötte oda t. i. Berlinbe a' Meklenburg Strelitzi herceget *Ernestet*, hogy a' Prusziziai fő ministerekkel együtt kezdjen a' békességnek munkájához. Ő is jelen volt a' fellyebb említett Potzdami conferentziában, 's mindjárt más nap Hannoverába indult, hogy az oda való ministerekkel együtt, a' *Basiliai* békességet tárgyzó gyűlésben jelen lehessen.

Hollandia.

Egy, már régen el hűnyt tudós Tanitóm azt szokta mondani: *Nem olyan az ördög a' mitso-dásnak lenni festetik, hanem sokkal rútabb.* Ha még most nem is, de nem sokára tapasztalni fogják a' Batavusok, hogy nem olyanok a' Frantziák, a' minéműeknek mostan magokat lenni mutatják, hanem gonoszabbak. Valamiképen a' tudományokban, a' szép és hasznos mesterségekben, a' hadi practikában, egy szóval, mindenben első nemzet voltak még eddig Európában a' Frantziák: úgy valósággal a' tsalárdságban és tsalásban is leg elsőbbek voltak, mostan is azok, tsak vigyázzunk a' következő történetekre. Azt gondolják az együgyű Batavusok, hogy mind arany az, a' mi fénylik, holott gyakorta magok tapasztalták, hogy néhánykor a' durva réz is arany színt mutat. Tsakhogy minden gyűjteményeiket szép móddal ki fatsarhassák kezeik közül a' Gallusok; tsak hogy 120 ezer emberből álló ármádiaikat ingyen ki teleltethessék; tsak hogy segítségekkel meg alázhassák e' föld kerek ségen leg gyűlöltebb ellenségeket a' Brittusokat, arany hegyeket ígérnek nékik, mind polgári, mind kereskedésbéli szabadságaikban meg tartják; azomban hogy ha el nem érhetik fel tett tzellyokat, mikor észre sem veszik magokat, akkor fogják alólok a' vizes pakrótzot ki rántani.

De ezt, ha a' harmadik égben tanúlt sz. Pál Apostol mondaná is nékiek, ámbár kézszebbek vólnának meg halni, mint csak egy iznre is el távozni a' Dortrechtii synodustól, még sem hinnék, annyira meg vakította őket az Orániai herzegi ház ellen való gyűlölség, és a' Fr. szabadságnak 's egyenlőségnek részegítő itala. Az Orániai ház ellen való gyűlölség olly mély gyökeret vert meg átalakodott sziveikben, hogy nem csak az *orange*, az az, narants színű kokárda viselőket, hanem még az azokat készítő, és áruló lakosokat is haza árulással, és a' közönséges tsendesség meg háborításával vádolják, 's mint ollyakat, a' leg keményebb büntetés alá vetik, tartjuk meg. a' patrióta Batavusok — Mennyire bé boldúttanak légyen a' Frantzia constitutióba, melly fortélyossan bánnyanak velek, a' Párisi Conventnek közikbe küldetett complimentérozó biztosai, ki tettzik azon levélből, melyet egy Hollandiai patrióta *Jan. 23* ikán küldött *Wéselbe*: „Nem reménylettük vólna, *úgy mond*, hogy constitutióknak mostani változása olly nagy tsendességgel mehessen végbe, a' melly tsendesség még most is állandó, és semmi zavaros viz által meg nem homályosíthatik. — Közöttünk senki sem panaszkodhatik, vagy a' győzedelmes Frantziák, vagy egymás ellen — még azok sem, a' kik enneke ötte égő és kedves áldozatnak lenni tartották a' patriótáknak üldöztetését, és el nyomattatását — A' bolszú állásnak még csak hire sintsen közöttünk, nemhogy erre, de még csak a' szemre hányásra sem botsátkozunk le, mindnyájan egymást szerető, egymást segítő, egymással társalkodó, és a' köz jót egvenlő erővel munkálkodó atyafiak vagyunk. — Mind a' városban, mind a' körül belől fekvő helységeekben fel emeltettek a' szabadságnak fái, a' mellyek körül, örömmel ugrádoznak a' lakosok. A' patriótáknak feleségeik, a' közönséges útzáka, le irhatatlan indulattal meg ölelik, 's meg tsókollyák azokat a' férfiakat, a' kiknek igaz, és szin mutatás nélkül való hazafiúságokat esmérik, 's talám többet is mivelnének,

hogyha az illendőség engedné — Katonai őrizetünknek egy része le hányta a' narants színű kárdát, le tette az új esküvést, tsak néhány tisztek vonogatták attól magokat, ezeknek pedig szívesen közönnyük, hogy el hagyták zászlóikat. A' melly alkalmatossággal *Pichegrü* és *Daendel* Frantzia Generálisok, sok hadi tisztek által kísértetvén, elsőben a' közönséges játék néző helyen meg jelentenek, rend kívül nagy vólt a' nézőknek száma, 's hét óránál előbb fel nem vonatott a' kárpit fedele. — *Gastonnak* es *Bajárdnak* szomorú játéka jádzottatott — tsak a' második felvonás után kezdettek a' muzsika szerzők zengeni, azután a' *Mársiliai* dal fuvatott el (*Pichegrüt* tudjuk kitsoda legyen, *Daendel* született Batavus, ennek előtte belső Orvos vólt, hanem az 1787 ik esztendei Hollandiai revolúcióban, miért, miért nem, bizonytalan, meg fogatott, 's halálra ítéltetett; hanem azon formán, mint hajdan *Grótius*, a' tömlőtzből ki szabadult, a' Frantzia ármádiánál szolgálatot vett, 's azon kevés idő alatt, Generálisságra lépett. Bizonyossan nem kell néki üres fejű embernek lenni.) — Minden Amsterdami templomoknak ajtai felett, trabalis betűkkel ezek az igik vagynak fel festve: *Itten az Isten imádtatik — akárki légy, meg ne háborítsd az isteni tiszteletet.*“

Sok *Amsterdami* nagy kereskedő házak circularis leveleket küldöttek más tartománybéli kereskedő társaikhoz, mellyek által a' Hollandiai revolúciónak szerentsés történetéről tudósították őket, 's ekként kérkedtenek új vendégeikkel: „Az itten tartózkodó Fr. nemzeti képviselők, közönségessen szabados, és senkitől nem függő nemzetnek lenni esmértek, és hirdettek bennünket, mind személyeinkre, mind örökségeinkre, mind vallásunkra nézve tökéletes és meg másolhatatlan bátorságot igérvén minékünk — Az itten, és más városokban lévő Fr. truppek szoros fenytékben tartatnak, és leg kissebb nyughatatlanságot, 's alkalmatlanságot sem okoznak senkinek.

A' rendkívül kemény idő, és jelenvaló környül-
 állásaink akadályoztatják kereskedésünknek fo-
 lyamattját; hanem azzal hízkelünk magunk-
 nak, hogy jövő tavasszal, annyival keményeb-
 ben fog folyni, annyival inkább, mivel mostani
 nemzeti képviselőink, minden lehetséges eszkö-
 ket arra fognak fordítani — közöllyétek jelenva-
 ló irásunkat több kereskedő társaitokkal is, nyug-
 hatatlankodó elméjeknek meg nyugtatására. “

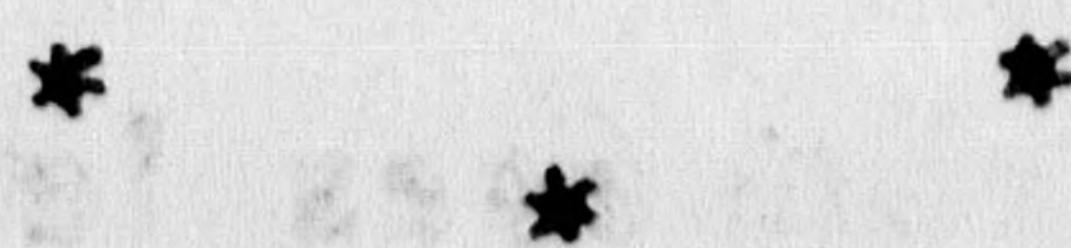
Frisiának *Harlingen* nevű városából illyetén
 tudósítás iratott *Feb. 9-ikén*: Ebben a' tartomány-
 ban is, *úgymond*, minden vér ontás és zenebona
 nélkül végbe ment a' revolutió, és már most,
 minden 1789-ik esztendőben honnyaikból ki futott
 patriótáknak szabad familiájokhoz, és házaikhoz
 visszafordítani. *Leovardiában*, egy 32 személyből
 álló revolutionalis commissió állítatott fel, a' melly
 50 fiatal és szép szüzek által nagy örömmel fo-
 gadtatott — ez a' Commissió más nap *Jour-
 dán* és *Daendel* Generáloknak udvarlására men-
 tek. A' melly szabadságot, egyenlőséget, és a'
 hét frigyes tartományoknak mostani állapotát
 tárgyzó proclamáció *Febr. elein* Amsterdamban
 ki hirdettetett, ugyan az minden városokhoz nyom-
 tatásban meg küldettetett.

Az Austriai Belgiomi tartományoknak Fran-
 zia kézbe lett esésekkor, minden templomokban
 kaptalanokban abbatziákban, és klastromokban
 lévő kintsek, bátorságnak okáért Hollandiába
 vitettek által — Most már ezek is kezekbe estek,
 és minden Hollandiai városokban szorossan meg-
 vizsgálatták a' Frantzia Generálisok az idegen
 kintseket. Találtak is már *Amsterdamban*, *Rot-
 terdamban*, és *Dordrechtben* igen nagy summa pénzt,
 és templombéli ezüst 's arany edényeket, sőt
 szent maradványokat is. — A' Hollandiába fel
 állítatott szabadság fáinak tetejére nem veres kuts-
 ma, hanem fekete kerék kalap van fel tétetve,
 a' melly által a' Hollandiai szabadság ábrázol-
 tatik ki.

Egy Párisi közönséges levél illyetén anekdótát hoz elő a' Fr. északi ármádiának Hollandiába lett bé meneteléről. A' Hollandiai földnek szé'ső határára érkezvén *Pichegrü* Generál, megállította a' kórmánya alatt lévő seregeket, és mind ő maga, mind más alatta való Generálisok ekként szállították meg a' patriota vitézeket: Vitéz pajtásink! Négy napnál töbre nintsen kenyérünk, holott 12 napra valónak kellene lenni, hogy ha visszra akarnánk hazánkba térni. Már most lehetetlen magunkat hátrább húznunk, vagy győznünk kell, vagy pedig meg halnunk. Erre az egész Fr. ármádia nagy fel szóval ekként válaszolt: *Polgár Generális, a' mi akaratunk is ugyan az, hogy vagy mindnyájan meg hallyunk, vagy győzzünk!* Ekkor meg indulván az ármádia, egyszeriben a' Hollandiai földön toppant.

Jelentés.

Uránianknak 3 dik kötetje kevés idő múlva ki kerül a' sajtó alól. Tulajdon költségünkel fizetjük annak nyomtatását, mert nemtsak, hogy Praenumeránsaink előre nem fizettek a' 3. kötetre, de még azok közül is, a' kik 2 első kötetjeinket kivánták, és kezekhez vették, sokan hátra vagynak a' fizetéssel. Arra, hogy valaki előre fizessen, senkit sem kötelezhetünk, de hogy meg vett nyomtatványainknak ára bé küldettesen, a' betsület, és a' szoros igazság kívánnyák. Meg ígértük, hogy 4 kötetet minden esetre kiadunk, és meg is álljuk szavunkat, el lévén szánva arra, hogy azután a' mi irásunk is, a' jobb Magyar munkáknak — a' mindenek gyűjtemény, Muzeum, és Orfeus sorsára jut. Leg alább fel marad jutalomúl az a' meg győződésünk, hogy egyenes szívvvel, igyekezetünk Literaturánk' előmozdításában, és kárt is szenvedtünk miatta. Reményük, hogy a' jövendő nyom igazságossabb lészzen emlékezetünk eránt, és azon igaz polgár társaink közzé számlál bennünket, a' kiket nem rettentett el a' Magyarok nyelve eránt való hidegsége — és írni mertek.

Nemes Magyar Hazánknak némelly fő tiszteletre méltó, és tudós Hazafiai által ösztönözten arra, hogy Édes Atyámnak, a' jó és hasznos Magyar könyveknek kiadásában fáradhatatlan és súlyos iparkodásinak ditséretes nyomdokit követni én is első kötelességemnek tartanám; el tökéltetem magamban, hogy ama hires Magyar Vers szerzőnek, Tek. Gyöngyösi István Urnak, néhai Tek. Nemes Gömör Vármegye' Vicze Ispányjának minden munkáit ezen tzím alatt:

GYÖNGYÖSI ISTVANNAK

Köteményes Maradványi két darabokban, még ezen most folyó 1795 ik esztendőben ki nyomtassam. Szükségesnek ítéltém mindazáltal, hogy a' nagy érdemű és Fő tiszteletre méltó közönséget eleve e' következendőről tudósítsam:

1. Az egész Gyűjtemény ezen Szakaszokból fog állani:
 - a) Kariklia, a' Lötsei 1695 ik esztendőbéli eredeti kiadás szerént.
 - b) Murányi Vénus, a' Budai 1767-ik kiadás után.
 - c) *Palindóia Prosopopoeit Hungariae*, az az: A' Kesergő Nympha, a' Lötsei 1693 dik esztendei kiadás után.
 - d) A' Rózsa koszorú, a' Nagy Szombati 1772-dik esztendei nyomtatás után.
 - e) Kemény János, ugyan a' Lötsei 1693-dik leg első kiadás után; a' Báró Apor István Úrhoz való dedicátióval együtt, mellyet az újabb kiadások helytelenül ki hagytak.
 - f) A' Tsalárd Cupidó a' Budai kiadás után.
2. Ezen Gyűjteménynek majd minden részét a' leg nevezetesebb Könyv-tárokból válogattuk a' nyomtatásra.

3. Hogy a' munka annál tisztábban, és minden tetemes hiba nélkül készülhessen el, Hazánknak ama' nagy érdemű, és tudós Haza fiát, Tiszt. Dugonics András Királyi Oktató urat barátságossan kértém: hogy a' munkára való ügyelést magára

Venni méltóztatna. Ő ezt a' Haza' javára tzeλλozó szeretete végett szívessen megígérte: és ezen Gyűjteményt nem csak elő-beszéddel, hanem a' Könyvnek foglalványival, és a' Szerzőnek rövid élete' le-írásával is meg-fogja ékesíteni.

4. Az egész Gyűjtemény ezen új kiadásban mintegy 60 árkosokra fog terjedni középszerű Nyoltzad formában, szép és tiszta nyomtató papirosra, 's ama' híres Bétsi Betűöntő Mansfeld által készült betűkkel, mellyek rövid idő múlva le is érkeznek. Nem külömben ékesíteni fogja ezen munkát a' Szerzőknek rézen jól ki vágott mellyképe.

5. Némelly főrendű, és a' Magyar Litteratúrában különösen gyönyörködőknek kedvéért nem akartam elmulatni azt is, hogy ezen jeles Munkából jó posta papirosra annyi számú nyomtatványokat is ne készítek, a' mennyien lesznek az erre elő-fizetőknek számok, a' kik egyfersmind segítői is lesznek ezen felvett munkámnak. Az ilyen posta papirosra nyomtatott Exemplároknak az árra lesz három német forint, a' mellyekre az ide alább feljegyzett előfizetést beszedő Uraknál a' jövő Május hónapjának végéig kiki a' magatettisése szerént előre fizethet. És ha ezen érdeemes előfizető Uraknak neveiket a' pénz beszedő Urak előre elküldik, azoknak Úri neveiket örök emlékezetre ki fogom nyomtattatni. — A' közönséges papirosra nyomtatott Exemplároknak árrát 2. for. 30. kr. határoztam; de minden előfizetés nélkül. — Végre

6. Kérem bizodalmasan az előfizetést szedő Urakat, hogy ne terheltessenek a' jövő Medárdus Pesti Vásár' alkalmatosságával jó baráttyaik által, vagy ezeknek nem léte miatt, mindjárt feltenni postára az előre fizetett Uraknak mind érdeemes neveiket, mind pedig számokat, hogy így a' munkát azonnal sajtó alá adhassam, és a' jövő Leopold napi Pesti Vásárra ezen költséges Gyűjteménynek mind a' két darabját el is készíthessem. A' melly alkalmatossággal minthogy Hazánknek minden részeiből ide a' jövevény Könyv-kötök

számissan öszve-gyülekeznek, én is minden előfizető Uraknak az ő Exemplárjokat könnyen és minden költség nélkül bátran el küldözhessem.

Ezek azok tehát, mellyeket rövideden a' Fő tisztelendő és nagy érdemű Magyar Közönségnek e' munka végett előre jelenteni bátorkodtam; oly reménységben lévén, hogy minden igaz Hazafi, főképpen azok, kik a' jó Vers Szerzőknek kedvelői, ezen költséges munkámnak fel segélésére kezeket meg nem vonnyák, annyivalis inkább, mint-hogy Gyöngyösinek minden jeles munkáit vagy igen nehezen, vagy hibákkal rakva lehet fel találni. — Addig is, míg ezen tzelomhoz a' tökéletesség' gráditsán közelebb érkezhethném, és az én buzgó Haza Szeretetemnek és Nemzetem eránt iparkodó jó szándékomnak útján tovább léphetnék, hív szolgálatom' szíves ajánlása mellett vagyok, és maradok, a'

Fő tekintetre méltó

K Ö Z Ö N S É G N E K

Pesten Böjt más Hav.

1. napj. 1795.

kész kötelességű szolgája

Ifjabb Fűskúti Landerer Mihály.

A' pénzt szedő Urak, kiknél az előre fizető Urak a' fizetést le tenni, és a' kiktől könyveiket a' magok kezekhez fogják venni, im' e' következők.

Magyar Országban:

Aradon, Pleyer Ferentz úr, Vas áros.

Budán, Diebold Floridus, Könyv áros.

Bétsben, Nemes Görög, Magyar Hirmondó-író, és Doll Aloys Könyv áros urak.

Debretzenben, Tiszteletes és nagy érdemű Szikszai György úr, és Fodor Istvan, Könyv kötő úr.

Egerben, Gyalócai Ignatz úr, Könyv kötő.

Eperjesen, Kollar Gotfrid úr, Könyv kötő.

- Győrben*, Müller Ferentz úr, Könyv-kötő.
Gyöngyösön, Szilágyi úr, Könyv-kötő.
Gyulán, Bakai János úr, Könyv-kötő.
Kassán, Fiskúti Landerer Mihály úr.
Ketskeméten, Veresmarti János úr, Könyv-kötő.
Komáromban, Töltési János úr, Könyv-kötő.
Körmöztz Bányán, Groszmann úr, Könyv-kötő.
Köszegen, Ludwig Mihály úr, Könyv-kötő.
Léván, Lovas László úr, Könyv-kötő.
Losontzön, Gergely Gábor úr, Könyv-kötő.
Lötsén, Kollár Ferentz úr, Könyv-kötő.
Miskólczon, Mezner Sámuel úr, Könyv-kötő.
Nagy-Bányán, Grafz úr, Pénz-metstzö.
Ó-Budán, Kis István úr, Könyv-kötő.
Pápán, T. T. Marton Professor úr.
Pesten, Ifjabb Fűskúti Landerer Mihály, Wein-
 gand, Kilián, Lindauer, és Pauer Könyv-
 áros urak.
Pétsett, Waidinger Márton úr, Könyv-kötő.
Pozsonyban, Fűskúti Landerer Mihály, és Schwai-
 ger Könyv-áros urak.
Nagy-Szombaton, Csapó József úr, Könyv-kötő.
Rosnyón, Ethey Imre úr, Könyv-kötő.
Sáros-Patakon, Szabó János úr, Könyv-k.
Szatmár-Némethiben, Abel János úr, Könyv-k.
Szegeden, Tiszt. P. Somogyi Elek úr, Minorita.
Székes-Fejérvárban, Lang Agoston úr, Könyv-k.
Szentesen, Varga István úr, Könyv-k.
Siklóson, Tóbi János úr, Könyv-k.
Szombathelyen, Zsóldos István úr, Könyv-k.
Sopronban, Schrabs Gottlieb úr, Könyv-k.
Tömösvártt, T. N. és N. Kulterer József úr.
Új-Palánkon, Kauliczky úr, Könyv-áros.
Vátzön, Gottlieb Antal Úr, Könyv-nyomtató.
Veszprémben, Baumeister Ferentz úr, Könyv-kötő.
Zágrágban, A' Püspöki Typographia, és Hörner
 úr, Könyv-áros.

E r d é l y b e n .

- Brassóban*, Nemes Frónius úr, Póstamester.
Déván, N. és N. Schönherr Póstamester úr.

Károly fejérvárban, T. T. Szeredai Antal úr, Ő
Nagysága.

Kolosváron, Hochmeister úr, Könyv áros.

Maros Vásárhelyen, Tek. N. és N. Mátyus István
úr, M. D.

Nagy Enyeden, Tek. N. Tsernátoni Tseh Péter úr,
Póstamester.

Szebenben, Hochmeister úr, Könyv áros.

Ha találkoznának még némellyek, a' kik ezen
munkára előfizetőket gyűjtenének, azoknak min-
den öt előfizetőért egy fél Exempliárt adok aján-
dékúl.

A' most következő Sz. József napi Pesti Vásárra
ezek az új magyar könyvek készünek el az
emlitett Könyv nyomtatónál:

Dugonics András úr' Jeles Történeteinek Második
darabja, melly *Bátort Máriának* szomorú törté-
netét foglalja magában. 8. maj. 1 fl. 15 kr.

Orvosi Tanítás a' Gyermeknek' nyavalyáiknak meg-
esmerésekről, és Orvoslásokról, melyet Ró-
senstein után magyarra fordított G. Dombi
Sámuel 8. 1 fl. 30 kr.

Takáts Adám Halotti Prédik. Negyedik Darab 8.
36. kr. Mind a' négy darab 2 fl. 24 kr.

Hármas História, új meg jobbitott kiadás 4to 1
fl. 15 kr.

Szakáts könyv (Új), mellyben külömbkülömbfé-
le vaiogatott, és halznos étkeknek készítése
le ábrázoltatik. 8. 24. kr.

Somogyi Eek, mennyei társálkodás, az az: Is-
ten és ember közt való édességes Beszélge-
tések. 8 36 kr.